

Augstā purva biotopu atjaunošana īpaši aizsargājamās dabas teritorijās Latvijā

Dr. biol. Māra Pakalne
Latvijas Universitāte

E-pasts: mara.pakalne@lu.lv

Eiropas Komisijas LIFE+ Programmas projekts

- Projekta nosaukums: “Augstā purva biotopu atjaunošana īpaši aizsargājamās dabas teritorijās Latvijā”
- Projekta ilgums: 2010. g. 1. februāris – 2013. g. augusts
- Projekta vietas: Rožu purvs, Aizkraukles purvs un meži, Aklais purvs, Melnā ezera purvs
- Projekta sadarbības partneri: Latvijas dabas fonds,

Filmu studija ELM MEDIA

- Līdzfinansētāji: Latvijas Vides Ministrija/Vides Fonds
- SIA “Rīgas meži”

Projekta vietas

Projekta uzdevumi

- Saglabāt vislabvēlīgāko statusu ES īpaši aizsargājamajiem augstā purva biotopiem Rožu purvā, Aizkraukles purvā un mežos, Aklajā purvā un Melnā ezera purvā
- Informēt sabiedrību par purvu aizsardzības un apsaimniekošanas nozīmi un pieredzi.

Pasākumi projekta vietās

- Dabas aizsardzības plānu izstrāde projekta vietām
- Hidroloģiskā, ģeoloģiskā, biotopu izpēte un tehnisko projektu izstrāde
- Apsaimniekošanas pasākumu monitorings
- Sabiedrības izglītošanas pasākumi

Projekta pasākumi

Sagatavošanas pasākumi

A1 Dabas aizsardzības plānu izstrāde (2010/2011)

A2 Tehnisko projektu izstrāde aizsprostu būvei,
purvu izpēte (2010/2011)

A3 Iepirkumu procedūras organizēšana un līgumu
slēgšana (2010-2013)

Projekta pasākumi

Vienreizējie biotopu apsaimniekošanas pasākumi

C1 Aizsprostu būve (2011/2012)

Sabiedrības izglītošanas pasākumi

D1 Semināru organizēšana (6) (2010-2013)

D2 Projekta mājas lapas www.purvi.lv izstrāde un uzturēšana (2010-2013)

D3 Bukletu un stendu sagatavošana (2010-2011)

D4 Purvu aizsardzības un apsaimniekošanas metodikas izstrāde (2013)

D5 Projekta filmas sagatavošana (2010-2013)

Projekta pasākumi

Sabiedrības izglītošana

D6 Purvu izstādes sagatavošana

D7 Leimana atskaite sagatavošana un izdošana

Projekta vadība un monitorings

E1 Projekta administrēšana

E2 Apsaimniekošanas pasākumu monitorings
(patstāvīgie novērojumi)

E3 Sadarbība un pieredzes apmaiņa

E4 Projekta audits

E5 Pēc LIFE projekta plāns

LIFE08 NAT/LV/000449

Inception Report

Covering the project activities from 01/02/2010 to 01/10/2010

Reporting Date

31/10/2010

**Restoration of Raised Bog Habitats in the Especially
Protected Nature Areas of Latvia**

Data Project	
Project location	Latvia
Project start date:	01.02.2010.
Project end date:	31.08.2013.
Total budget	€ 726.714
EC contribution:	€545.035
(%) of eligible costs	€726.714
Data Beneficiary	
Name Beneficiary	University of Latvia
Contact person	Dr. Māra Pakalne
Postal address	Kandavas Street 2, University of Latvia Botanical Garden, Riga, Latvia, LV-1083
Telephone	+371-26511901
Fax:	+371-87034400
E-mail	mar.pakalne@lu.lv
Project Website	www.punt.lv

Atskaite Eiropas Komisijai

Teksts 87. lpp,
6 pielikumi,
līgumu kopijas,
izdrukas no
mājas lapām

Dabas aizsardzības plānu izstrāde

Hidroloģiskā režīma atjaunošana

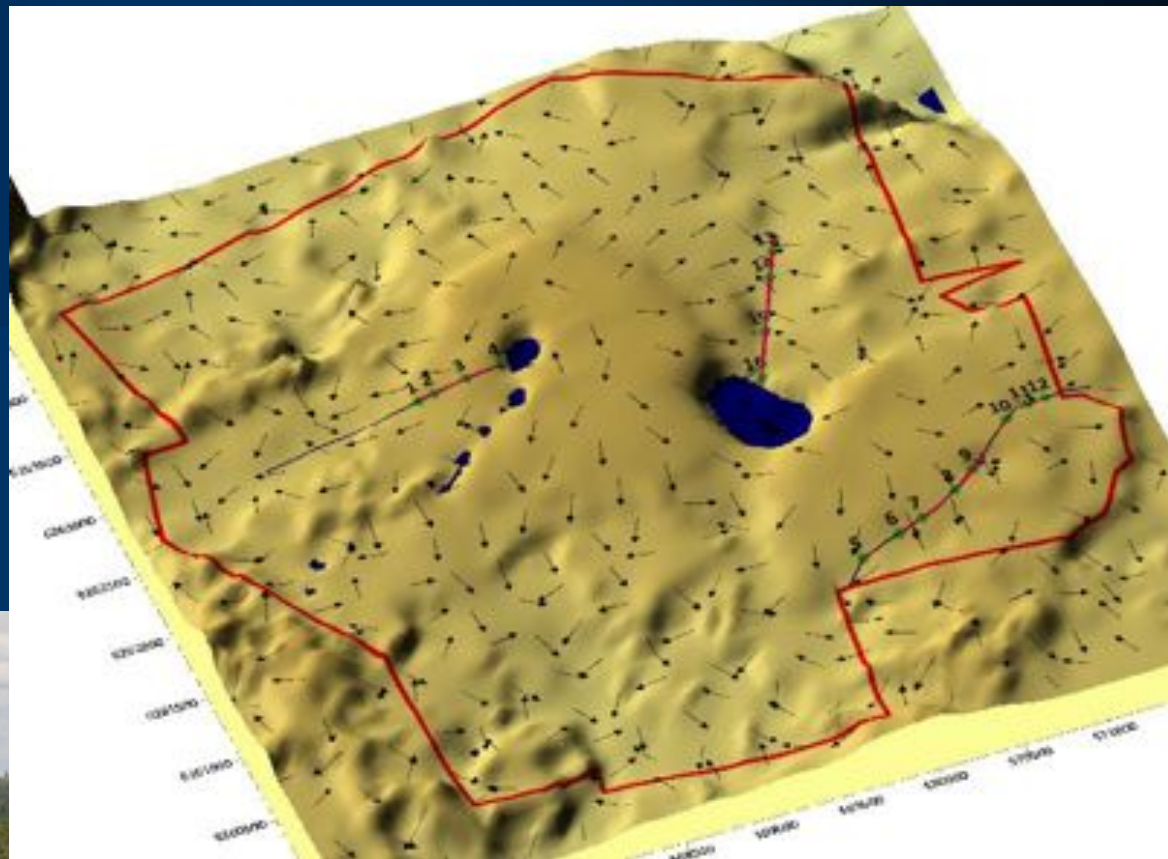
- Būvprojektu izstrādā SIA “Meliorprojekts”
- Būvprojektu izstrādā sadarbojoties ar LDF ekspertiem dabas aizsardzības plāna izstrādes gaitā
- Uzmērījumi dabā
- Būvprojektu saskaņo likumdošanā noteiktā kārtībā

Hidroloģiskā režīma atjaunošana

	Melnā ezera purvs	Aizkraukles purvs un meži	Aklais purvs	Rožu purvs
Aizsprosti	58	29	16	59
Būvniecības veids	Ar ekskavatoru	Roku darbs	Roku darbs	Ar ekskavatoru

- Mežos dambji tiek plānoti tikai tādos, kas veidojas, aizaugot purviem, un caur kuriem tek no purva izplūstoši grāvji, turpinot nosusināt purvu

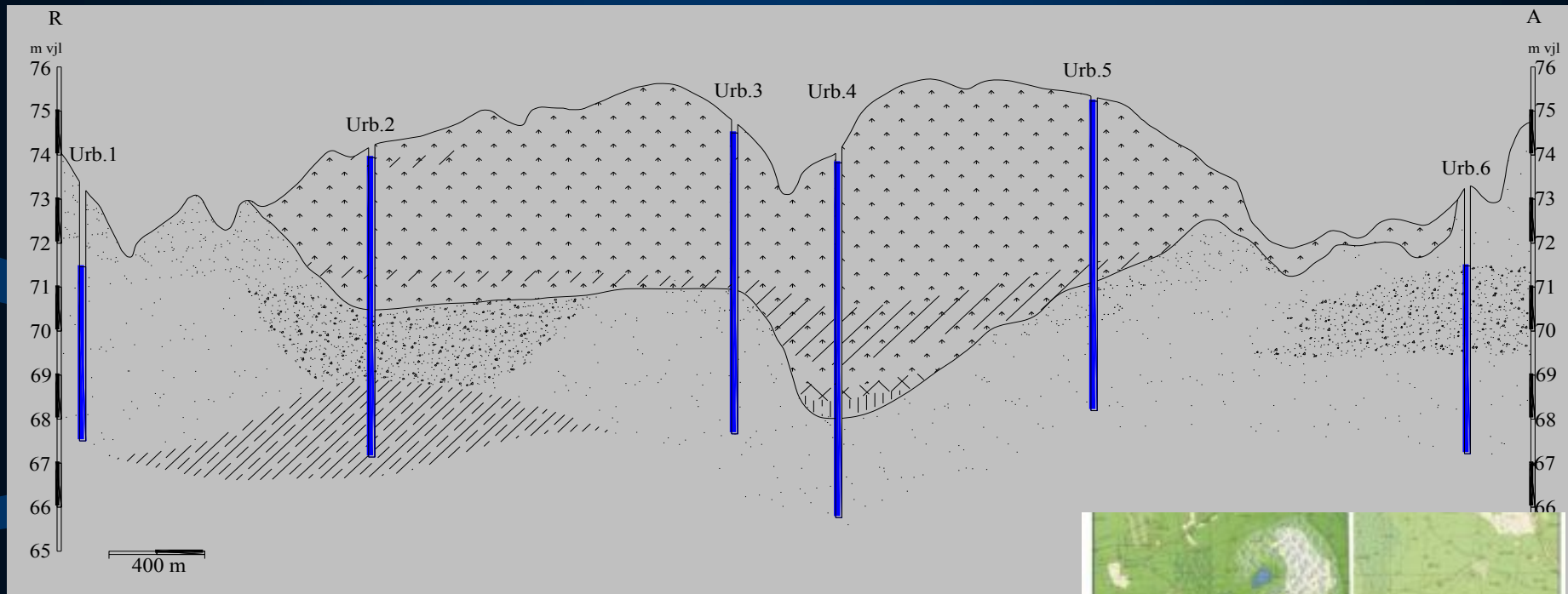
Hidroloģiskie pētījumi

Ģeoloģiskā izpēte projekta vietās

Purva veidošanās izpēte

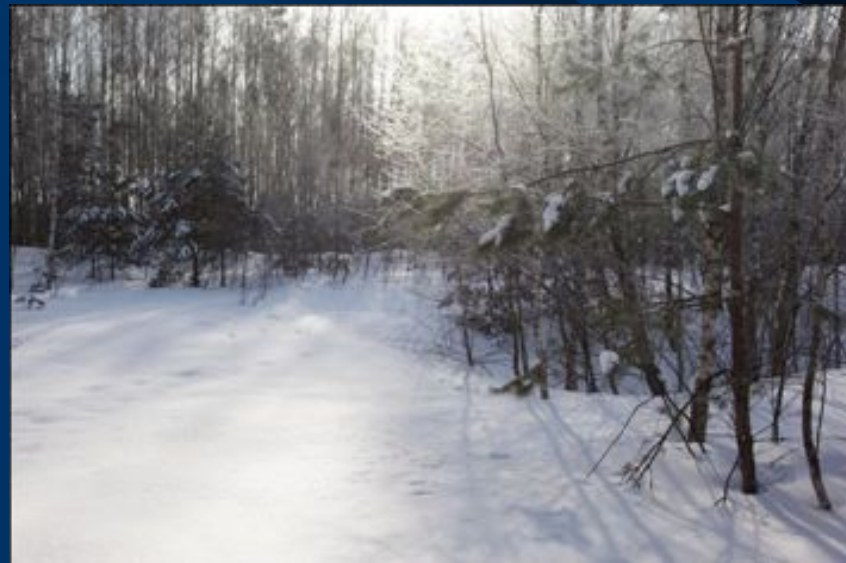

Aklajā purvā kūdras slāņu kopējais biezums vidēji sasniedz 4 m, bet dziļākajās vietās, kur kūdra sākusī uzkrāties visagrāk, konstatēts pat 9,3 m.

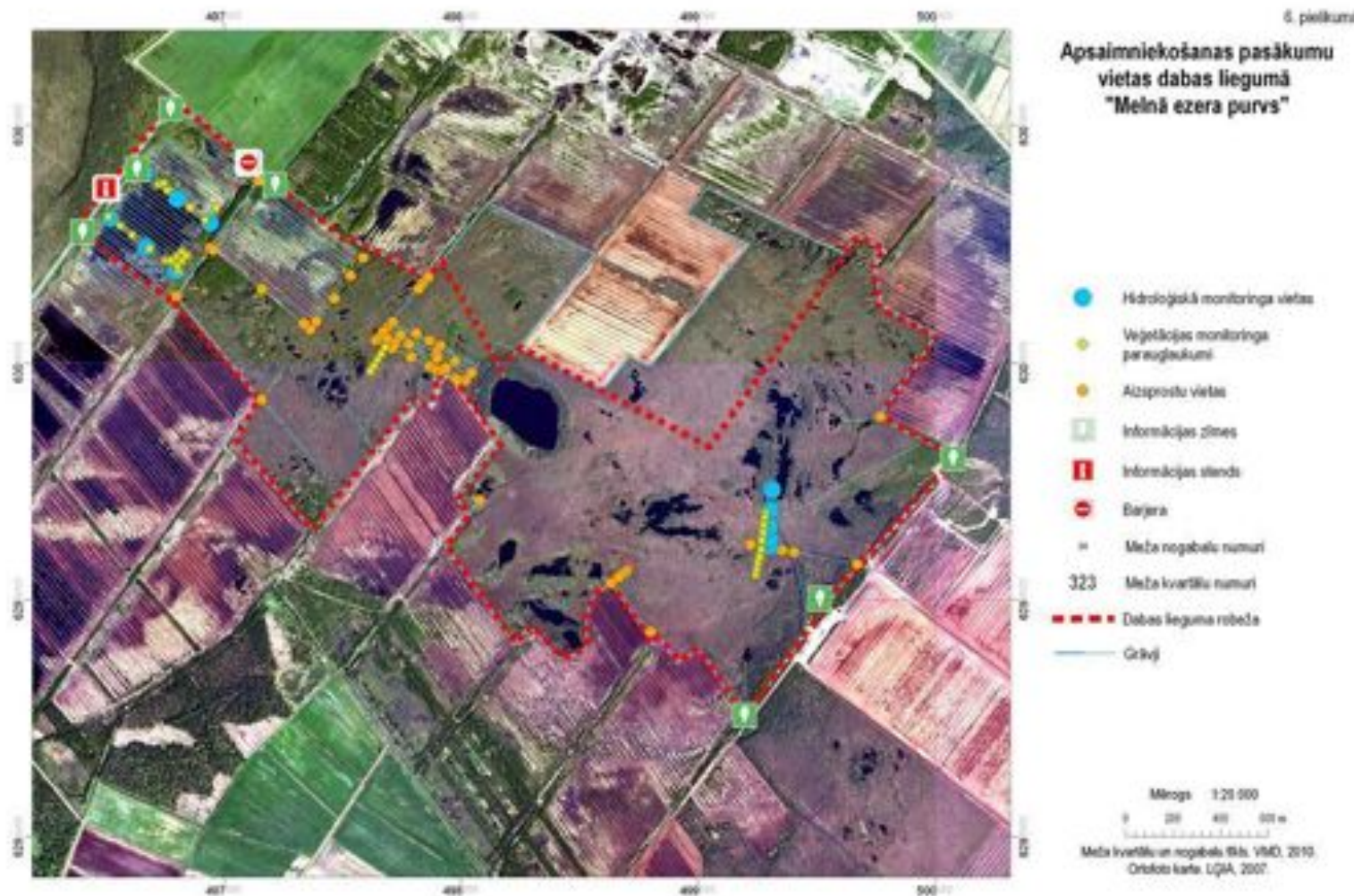
Kūdras sastāva izmaiņas dažādos vēstures periodos.

Melnā ezera purvs

Apsaimniekošanas pasākumi Melnā ezera purvā

Diskusijas par tehnisko projektu izstrādi

Aizsprostu būve

Purva biotopu monitorings Melnā ezera purvā

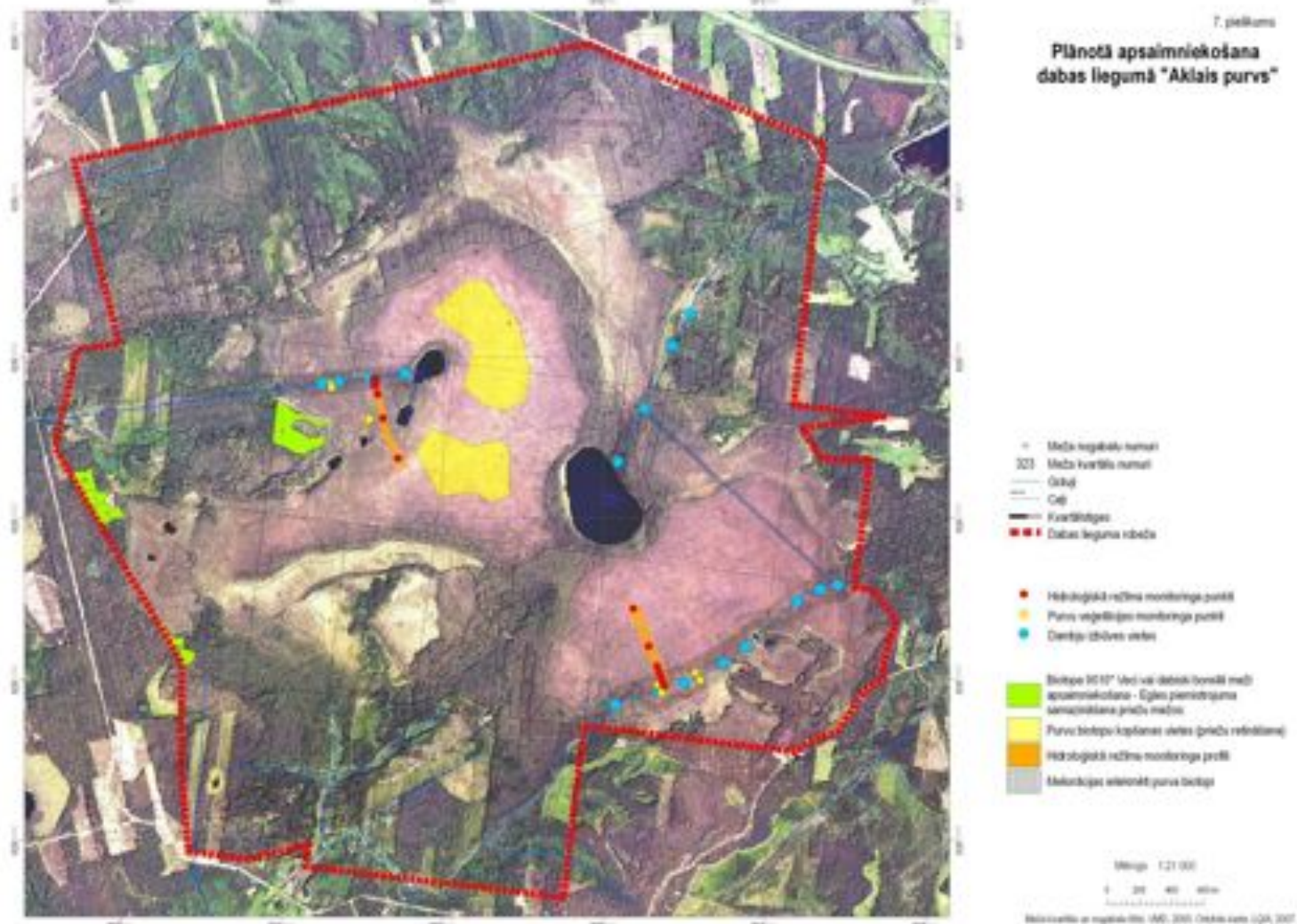

- Grāvjos, kuros plānota dambju veidošana
- susināšanas ietekmētajā daļā blakus plānotajiem dambjiem un ūdens līmeņa mērīšanas punktiem
- Neapplūdušajā frēzlauka daļā, kur nav paredzēti nekādi pasākumi
- Susināšanas mazskartajā purva daļā – lai salīdzinātu ietekmēta purva veģetāciju ar mazskarta purva veģetāciju

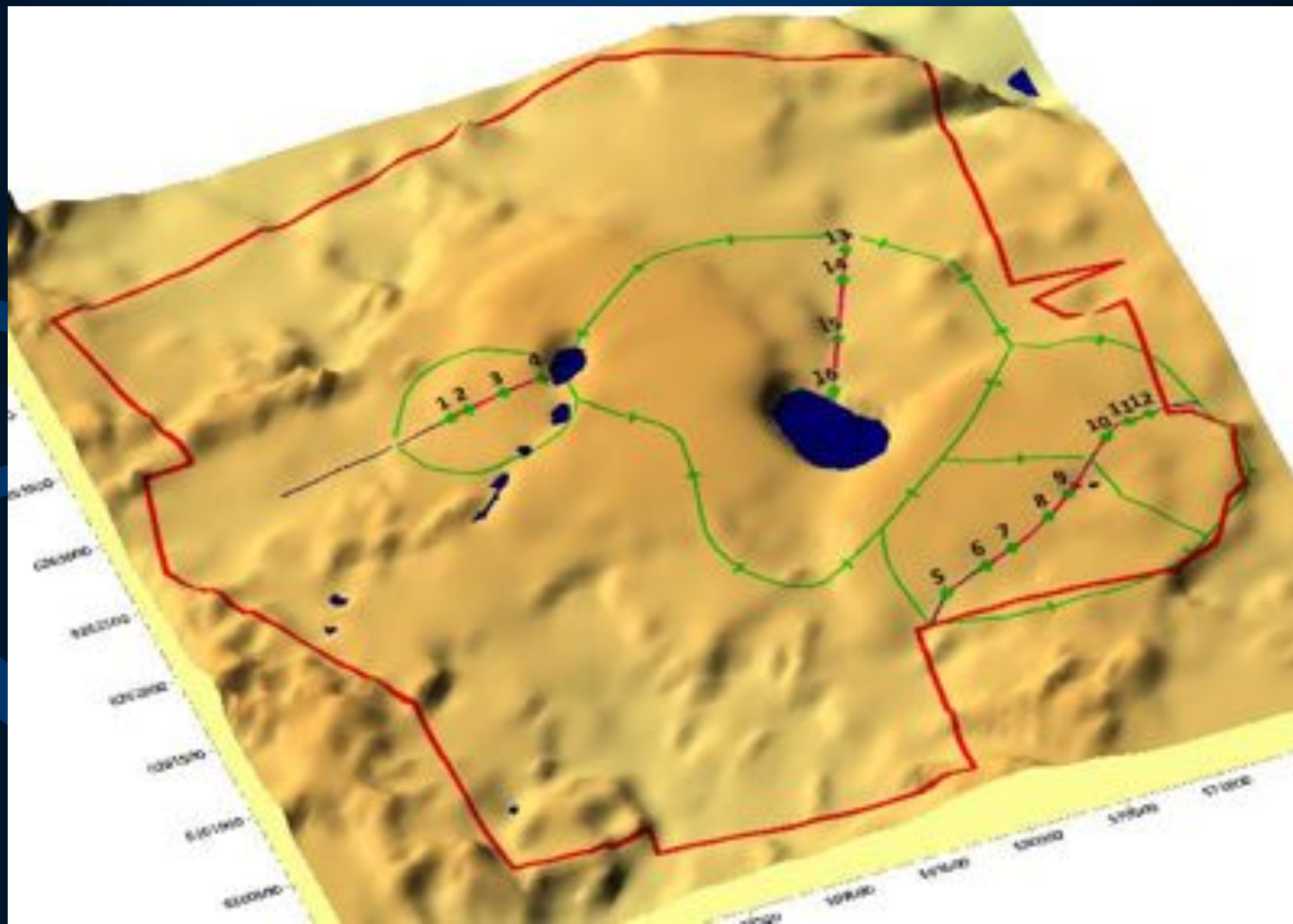
Aklais purvs

Aklā purva apsaimniekošanas pasākumi

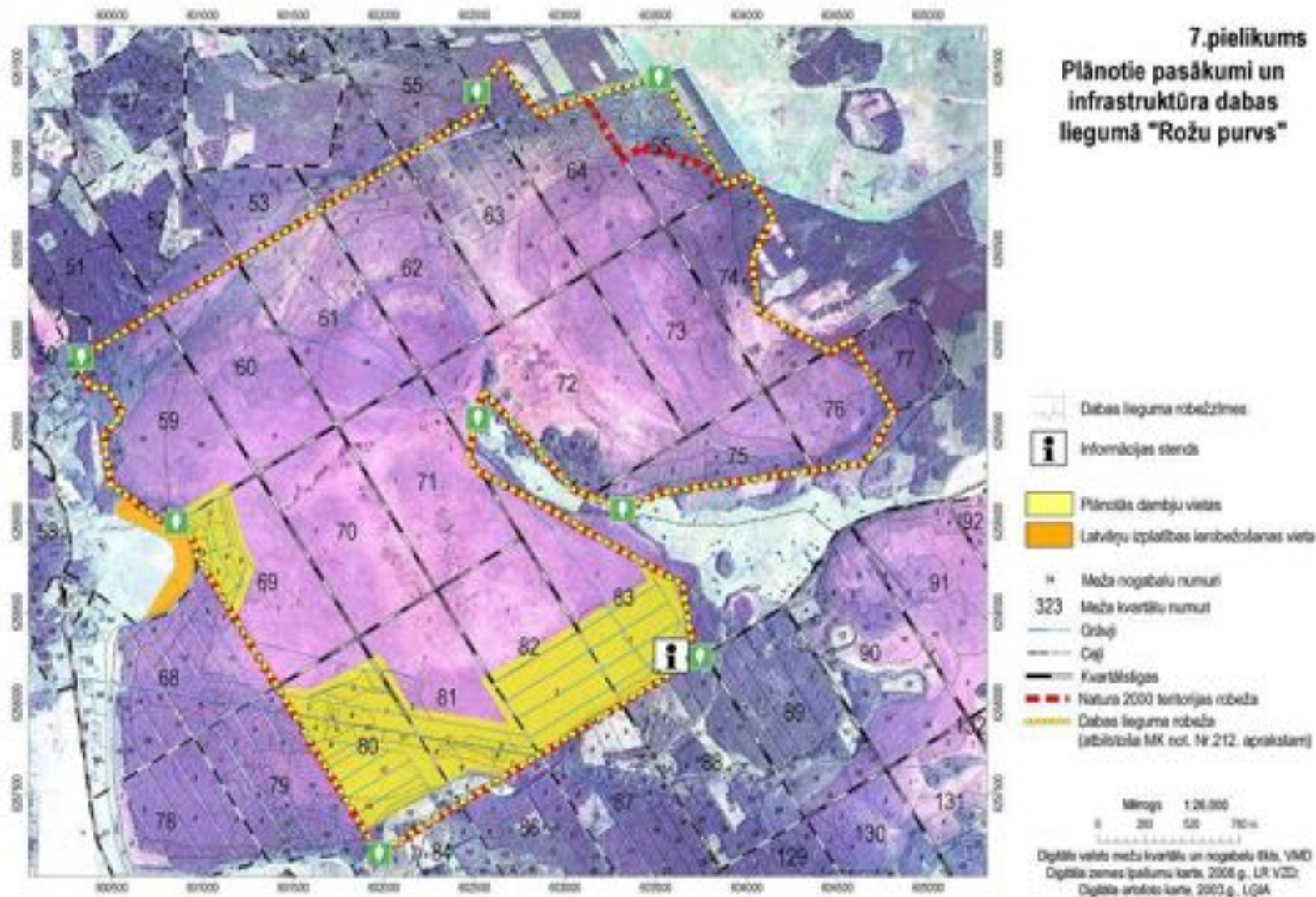
Plānotie aizsprosti Aklajā purvā

Rožu purvs

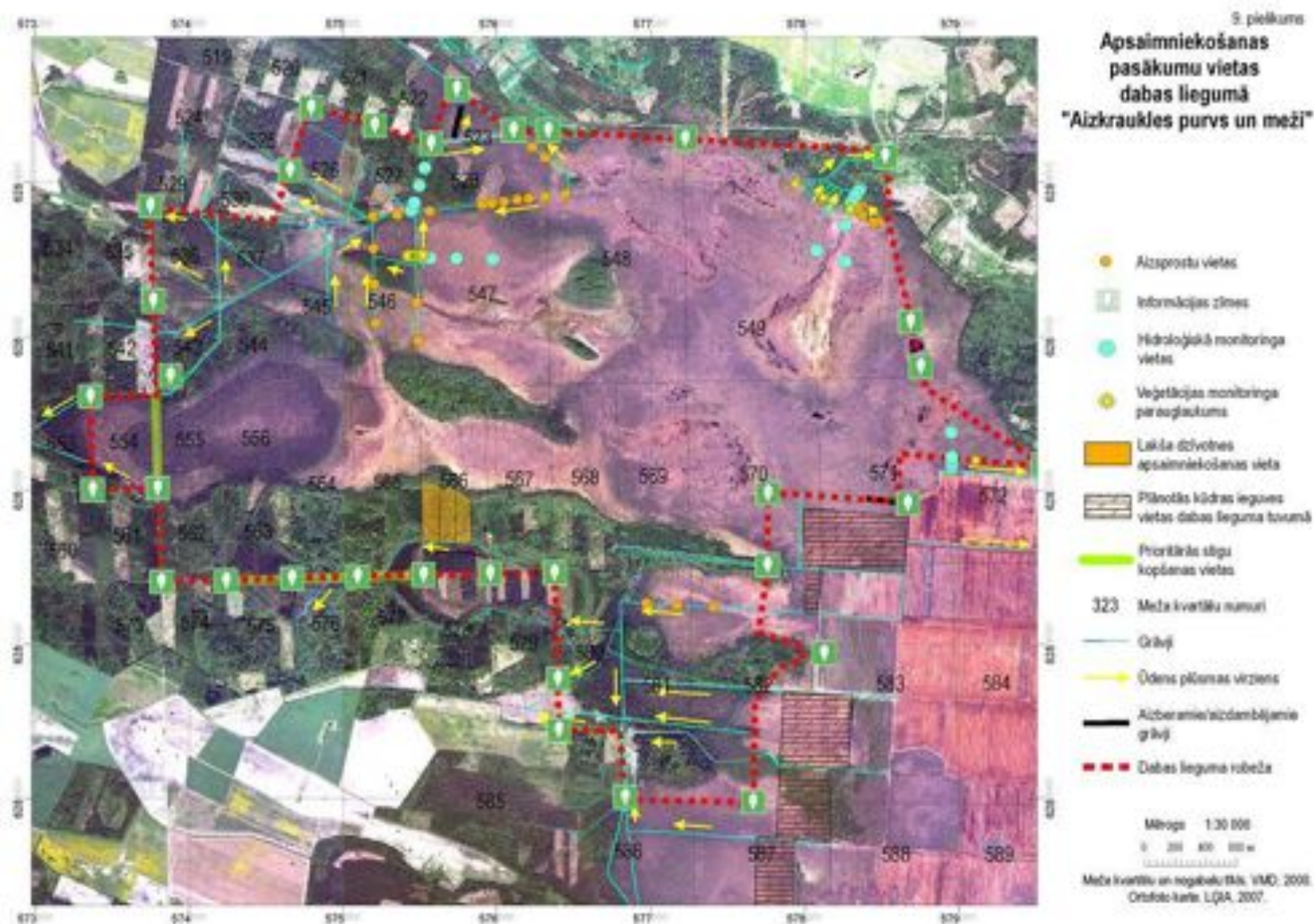
Apsaimniekošanas pasākumi Rožu purv

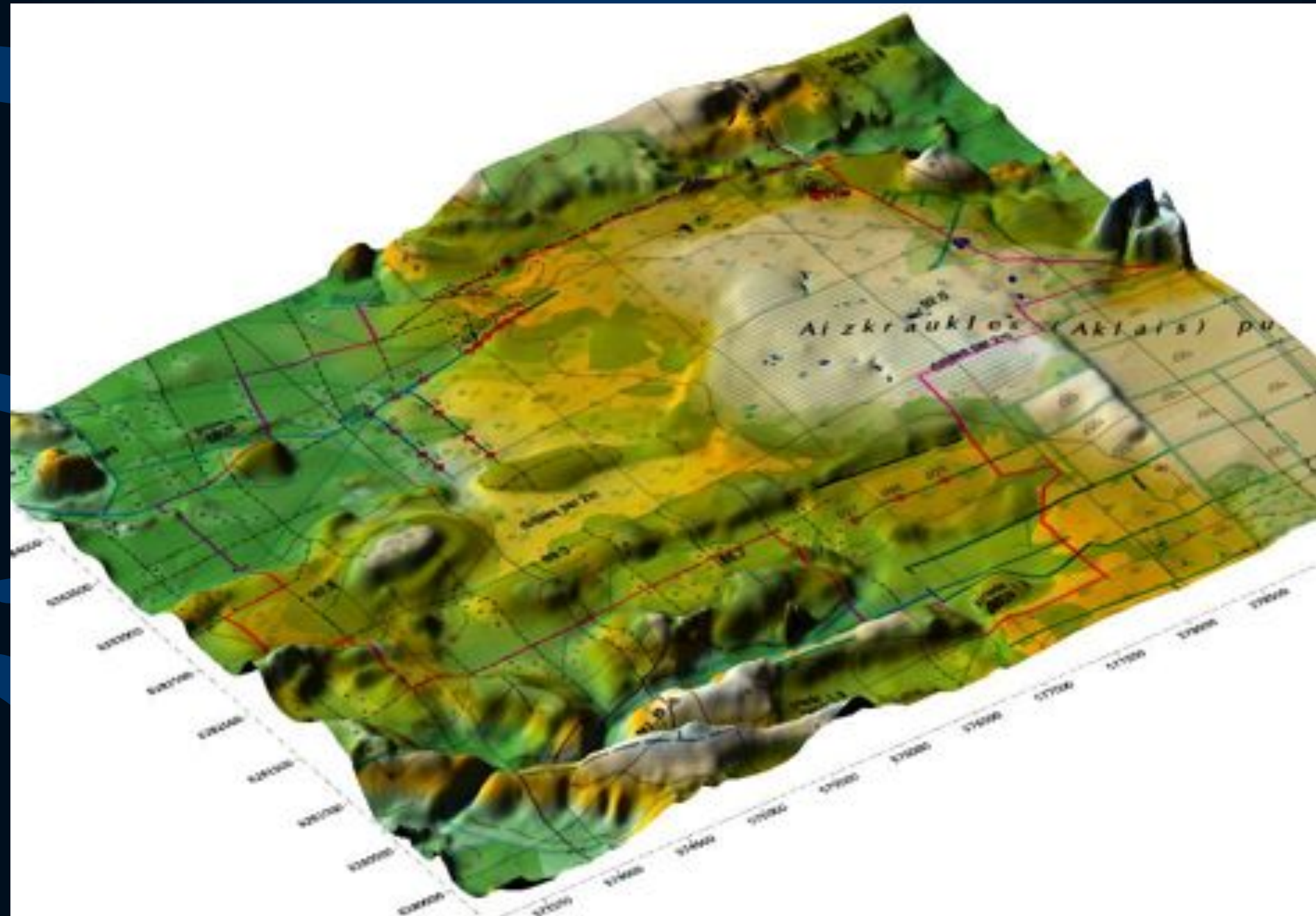

Aizkraukles purvs un meži

Apsaimniekošanas pasākumi Aizkraukles purvā un mežos

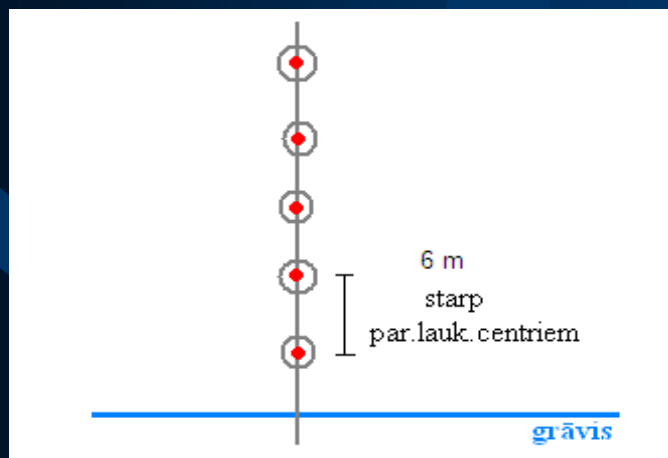

Patstāvīgie novērojumi projekta vietās

Parauglaukumu ierīkošanas shēma

Veģetācija aprakstīta aplveida parauglaukumos ar 4 m diametru, uzskaitot visas sastopamās sugas un to projektīvos segumus. Veikta parauglaukumu fotografēšana.

Veģetācijas izmaiņu monitorings Rožu purvā, Aklajā purvā un Aizkraukles purvā un mežos

- Veģetācijas monitoringa vietas ierīkotas ar mērķi sekot līdzi redzamām izmaiņām purva veģetācijā.
- Veģetācijas monitoringa vietas reprezentatīvās vietās, lai atspoguļotu izmaiņu raksturu kopumā.

Parauglaukumu ierīkošana

Aklajā, Rožu un Aizkraukles purvā un mežos
ierīkotas četras līdz sešas transektes ar 20 līdz
30 parauglaukumiem katrā, visos trijos purvos
kopā 71 pastāvīgais parauglaukums.

Parauglaukumu skaits un veids Melnā ezera purvā

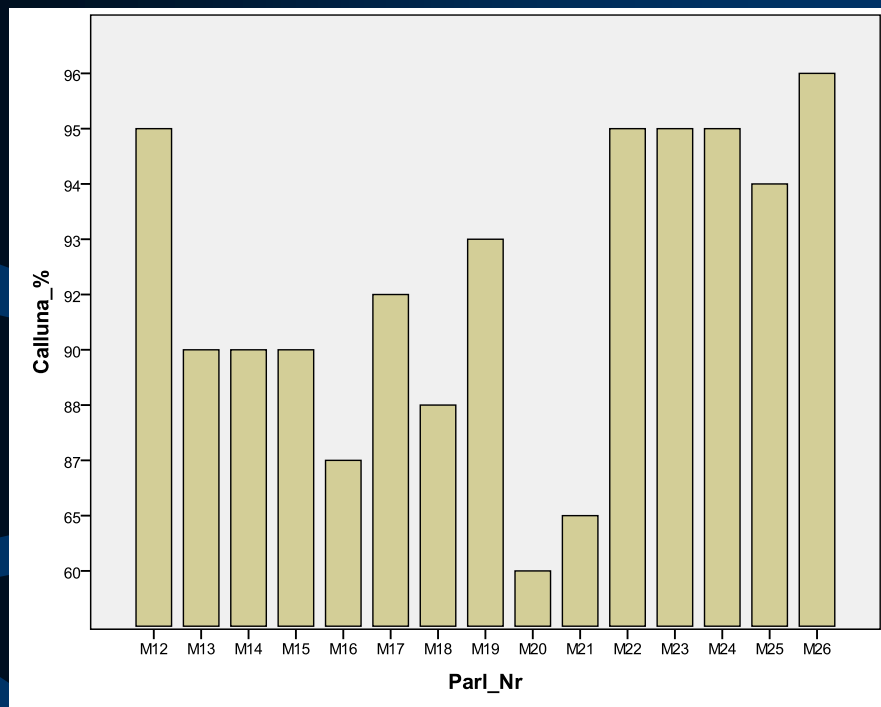
Neapplūdušais frēzlauks	Purva ietekmētā daļa		Mazskartā purva daļa
4 m ²	4 m ²	grāvjos	4 m ²
17	15	7	5

Augstā purva augāja raksturojums grāvju tuvumā

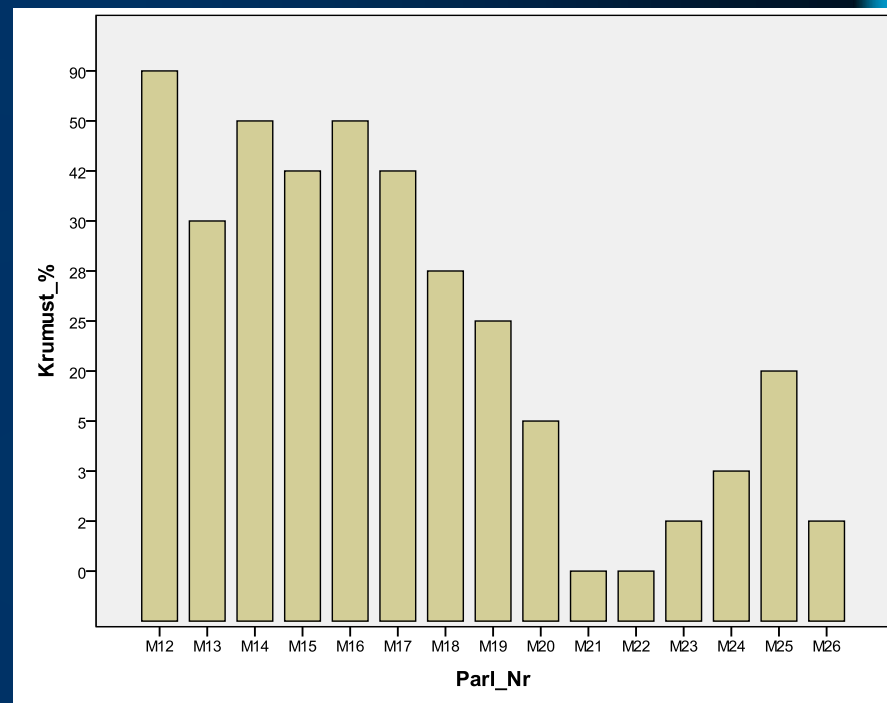

Susināšanas ietekmē ar nelielām priedēm aizaugušas
augstā purva daļas, kur dominē virši.

Augstā purva augāja raksturojums grāvju tuvumā

Viršu segums
parauglaukumos,
%

Priedes segums krūmu stāvā
parauglaukumos, %

Neapplūdušo frēzlauka daļu augāja raksturojums Melnā ezera purvā

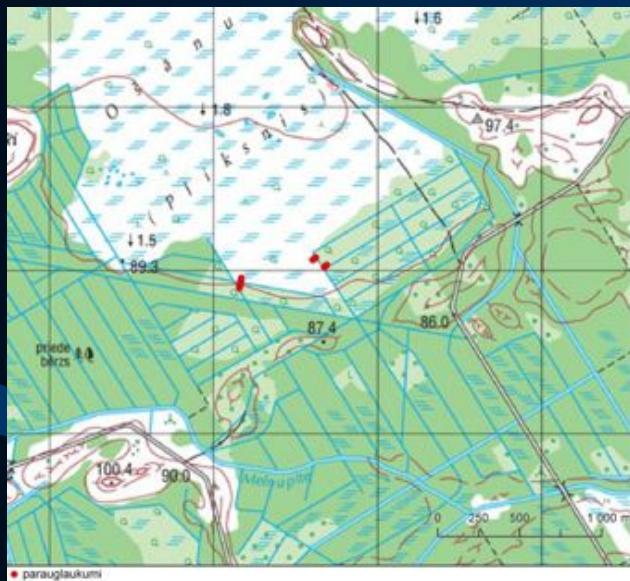

Mitra kūdra ar skraju kokaugu un lakstaugu stāvu

Patstāvīgie parauglaukumi

Parauglaukumi Rožu purvā

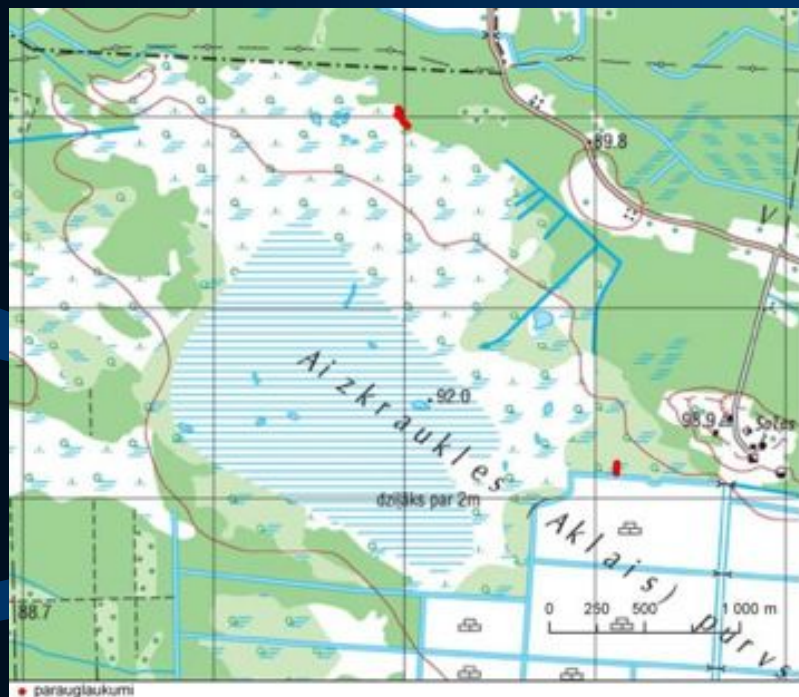
Visos purvos konstatētas vairāk vai mazāk izteiktas meliorācijas rezultātā degradētu augsto purvu pazīmes – sfagnu izzušana sūnu stāvā, sīkkrūmu (gk. viršu) liels īpatsvars un aizaugšana ar priedēm, retāk bērziem.

Purva biotopu monitoringa vietas

Aklajā purvā

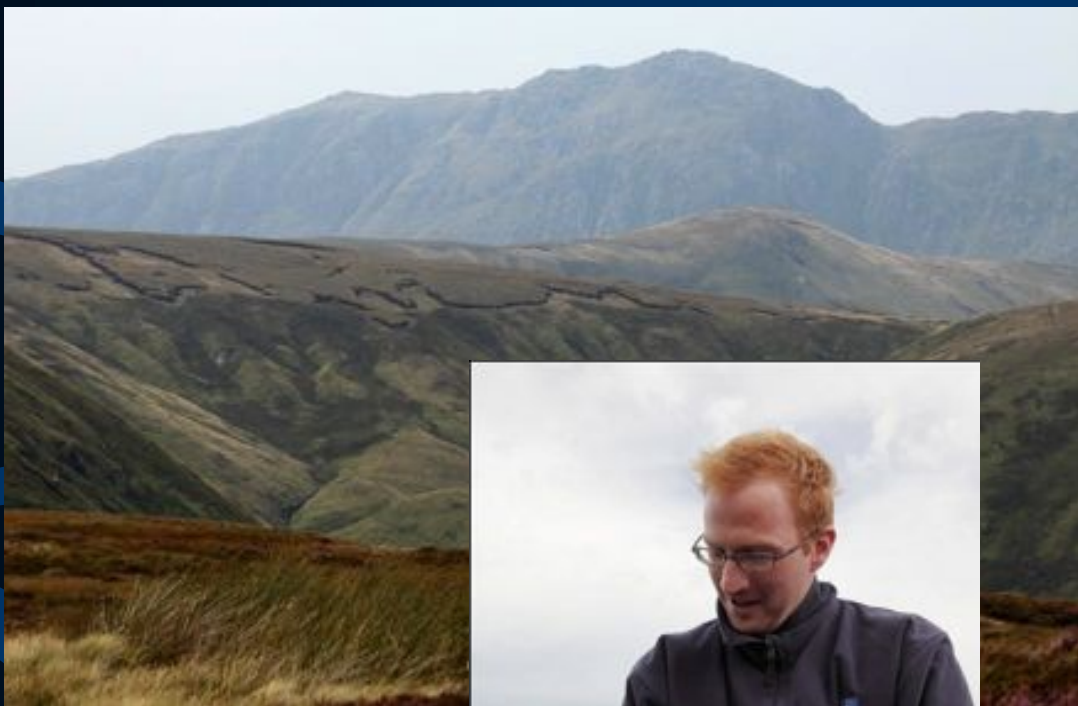

Parauglaukumi Aizkraukles purvā

Visizteiktākās degradācijas pazīmes konstatētas grāvju tuvumā Rožu un Aizkraukles purvos, savukārt, vismazāk – Aklajā purvā.

Pieredzes apmaiņas brauciens uz Velsu

Dalība purvu seminārā Velsā

Velsas LIFE projekta eksperti Latvijas purvos

Filmas uzņemšana

Purvu fotoizstāde

